

Historik

Nuvarande orgeln i Borlänge Missionskyrka, som ersatte ett orgelharmonium, byggdes ursprungligen 1924 av den tjeckiska firman Gebrüder Rieger. Fasaden ritades av en av församlingens medlemmar William Karlsson. Som förebild hade han orgelfasaden i Rättviks kyrka. Det var den så kallade Ungdomsföreningen som lät bygga orgeln för ca 15 000 kronor och överlät den sedan till församlingen.

Orgeln var från början helpneumatisk, dvs. när man trycker på en tangent öppnas en ventil till ett rör som fylls med luft. Detta lufttryck öppnar i sin tur ventiler så att luft från orgelns bälg kan strömma ut och blåsa ljud i den eller de pipor som hör till den nedtryckta tangenten. Detta system gör att orgeln blir "seg" att spela på. Den ursprungliga sammansättningen av orgelns 18 stämmor var gjord för att enligt den tidens idéer likna en stråkorkester, vilket medförde att möjligheterna att variera orgelns klang blev ganska begränsad. Vid orgelinvigningen spelade enligt uppgift musikediktör Anders Jobs, Falun. En som var med vid detta tillfälle var den då 8-årige Gunnar Carlsson. Han kom att från första stund fatta kärlek till detta instrument och har allt sedan dess haft ett stort intresse för orgelns underhåll och utveckling.

Genom åren har en hel del ändringar och ombyggnader av orgeln skett. 1950 disponerades orgelns stämmor om av Bo Wedrup från Orgeltjänst i Uppsala. Några nya stämmor tillfördes inte utan man skapade en större variation klangmässigt hos orgeln genom att piporna i några stämmor kapades. De kortare piporna fick på så sätt, som det heter på orgelspråk, ett högre fottal. 1955 var det dags att göra en rejäl genomgång av orgelns alla luftledningar, membran och bälgar. Arbetet utfördes av John Grönvalls Orgelbyggeri i Lilla Edet. Nu fick orgeln också en ny fläkt, som för övrigt fortfarande är i bruk.

I samband med kyrkans renovering 1960 flyttades spelbordet från sin centrala plats till ena sidan av podiet. Arbetet utfördes av Gunnar Carlsson som redan vid denna tidpunkt och fram till 1994 svarat för underhåll och ombyggnader av orgeln. Under 60- och 70-talet för framför allt orgelns spelbord mycket illa. Kyrkans nya värmesystem medförde nämligen att luften i lokalen blev mycket torrare. Vaktmästare Emil Nordin försökte dock motverka detta genom ett ständigt kokande av vatten på en elplatta framför orgeln. Åtgärden räckte inte utan torkan medförde att många läckage uppstod främst i luftledningarnas anslutningar. Problemen innebar ständiga irritationsmoment för organisterna genom att pipor antingen inte ljud alls eller ljud då de inte skulle göra det.

1978 tog församlingen ett beslut om att göra en fullständig renovering av orgeln. Renoveringen innebar att nästan hela det gamla pipverket byttes ut eftersom materialet gjorde att många av de gamla piporna inte kunde stämmas längre. Samtidigt gjordes en omfattande omdisposition av orgelns stämmor. Vidare byttes det pneumatiska spelbordet ut mot ett där överföringen från tangent till orgel sker på elektrisk väg. Detta medför att orgeln idag är betydligt "snabbare" i överföringen från tangent till pipa än tidigare. Man satte också in en Cymbelstjärna, som består av sex små klockor som slås an i tur och ordning av klubbor på en roterande axel. Arbetet utfördes av Gunnar Carlsson och tack vara många frivilliga insatser kunde kostnaden stanna vid 230 000:-. Den 17 december samma år kunde musikediktör Bengt Granstam, Stora Tuna kyrkas organist, återinviga orgeln. Många organister har sedan under åren kommit och spelat på

orgeln och givit den idel beröm. 1984 kunde orgeln genom en donation tillföras ett "klockspel" bestående av 25 rörklockor som anslås från spelbordet.

I samband med kyrkans totalrenovering 1993-94 kom vissa byggnadstekniska problem att också beröra orgeln. Gunnar Carlsson och medhjälpare fick än en gång rycka in och gör en del ombyggnader. Vissa pipor inne i orgeln måste flyttas och i samband därmed passade man på byta ut en stämma och orgeln utökades även med en ny kraftig pedalstämma så att orgelns klang ytterligare förbättrades. Samtidigt placerades spelbordet på en flyttbar platta och tack vare det elektriska spelbordet kan detta i princip placeras fritt på podiet

Idag har församlingen i sin ägo ett instrument att vara stolt över. Orgeln är den största frikyrkoorgeln i Dalarna och en av de större utanför storstäderna.